

ОБСТОЯТЕЛСТВЕНО ПОЯСНЕНИЕ

ОБСТОЯТЕЛСТВЕНО ПОЯСНЕНИЕ

Второстепенна част от групата на сказуемото, която показва как и при какви условия се извършва действието. Действието може да се поясни откъм място (там), време (тогава), начин (така), количество (толкова), цел, причина и т.н. Тази приглаголна позиция се заема от обстоятелствено пояснение или подчинено обстоятелствено изречение. Един глагол-сказуемо може да разкрива към себе си няколко обстоятелствени пояснения.

Традиционно се разграничават обстоятелства за място, време, количество и степен, причина и цел. Поясненията в изречението могат да се изразяват с наречия, безпредложни падежни конструкции и съчетания на падежна форма с предлог.

ОТКРИВА СЕ С ВЪПРОСИТЕ:

- **Как?** - за начин
- **Къде?** - за място
- **Кога?** - за време
- **Колко?** - за количество и степен
- **По каква причина?** - за причина

При синтактичен анализ се подчертава с 2 прави линии, пресечени с 2 наклонени линии.

ВИДОВЕ ОБСТОЯТЕЛСТВЕНИ ПОЯСНЕНИЯ:

- **за време**

Пример:

През деня (кога?) аз бях много натоварена с работата си.

- **за място**

Пример:

*Цветето се огъна, полюшна се и с последен сякаш дъх строполи крехкото си телце **върху земята** (къде?).*

- **за начин**

Пример:

*Поради така неимоверно жестокия студ и вече посинялото лице на Мири, Страхил обгърна **с нежност** (как?) премръзналото ѝ тяло и я стопли.*

- **за количество и степен**

Пример:

*Детето играеше **по два пъти**(колко) на ден. Уча **много**(колко?-за степен).*

- **за причина**

Пример:

*Четох **заради изпита** (защо?).*

- **за цел**

Пример:

*Четох **за знание** (каква е целта?).*

НАРЕЧИЕ

Наречието е самостоятелна, неизменяема част на речта, която посочва признак на действие (тича бързо), на предмет (много хора) или на друг признак (доста бързо). Наречието най-често посочва признаци на глаголите, откъдето идва и името му – adverbium (от латински), което буквално означава приглаголие.

В изреченията наречията заемат най-често мястото на обстоятелственото пояснение.

Наречията са неизменяеми думи - не притежават форми за изразяване на граматични значения. Изключения правят наречията, образувани от качествени прилагателни, които могат да се степенуват: *по-добре, най-бързо.*

Според своето значение наречията биват:

- **За време:** *днес, нощес, утре, вчера*
- **За място:** *долу, горе, напред, назад*
- **За начин:** *бързо, бавно, сладко, добре*

- **За количество и степен:** много, малко, твърде, доста
- **За причина и цел:** защо, затова, затуй, понеже
- **За логическо уточняване:** сигурно, навярно, сякаш, относно

Наречието и прилагателното име

Повечето от наречията произхождат от прилагателни имена и приличат на формите им за ср. р.; ед. ч.

НАРЕЧИЯ	ПРИЛАГАТЕЛНИ В СР. Р.; ЕД. Ч.
пееше весело	весело птиче
тича бързо	бързо момче
говори тихо	тихо шумолене
изскочи внезапно	внезапно нападение

В изреченията наречията заемат мястото на обстоятелственото пояснение, а прилагателните имена - на съгласуваните определения.